

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Kaderrichtlijn Water

28 februari 2024

1. KRW: waarom?

- Schoon, voldoende en gezond water is van levensbelang voor mens en natuur.
- De KRW vult dit in. Bij niet voldoen kan Europa handhaven, maar het gaat om veel meer dan een juridische verplichting
- De KRW helpt bij beperken van buitenlandse belasting

Inhoud KRW: verplichtingen

- › Richtlijn is sinds 2000 van kracht
- › De KRW bevat een verbeterverplichting (goede toestand bereiken) en een achteruitgangsverbod
- › Deze verplichtingen gelden voor eigen overheidsmaatregelen, maar ook voor initiatieven van anderen (via bijvoorbeeld vergunningverlening)
- › Termijn van 2015 verlengd met twee planperiodes van zes jaar, tot 2027
- › Doelen moeten overal tijdig gehaald worden. In enkele gevallen kan een beroep worden gedaan op legitieme uitzonderingsgronden die de KRW biedt (maar strikte randvoorwaarden en beperkte ruimte)

Toestand wateren & doelbereik

- › KRW-waterlichamen aangewezen in Nederland waarvoor doelen zijn bepaald: 745 oppervlaktewaterlichamen en 23 grondwaterlichamen
- › Doelen oppervlaktewaterlichamen:
 - Chemie (stoffen met maximale concentraties)
 - Ecologie (biologie, hydromorfologie, fysisch-chemische parameters)
- › Doelen grondwaterlichamen:
 - Chemie (stoffen met maximale concentraties)
 - Kwantiteit (balans onttrekkingen en aanvullingen, effect op ecosysteem)
- › Waterlichamen moeten voor alle stoffen en parameters aan de doelen voldoen (daarmee in totaal ongeveer 100 duizend doelen)
- › Inmiddels driekwart van totaal bereikt, maar nog geen waterlichaam voldoet aan alle doelen (KRW hanteert systematiek “one out, all out”)

Belastingen en maatregelen

- › Verschillende belastingen hebben invloed op doelen:
 - Belasting door stoffen (landbouw, buitenland, diffuse bronnen, naijl-effecten, rioolwaterzuiveringsinstallaties, industrie)
 - Onnatuurlijke inrichting (scheiding zoet-zout, onnodig gekanaliseerde beken, peilbeheer)
 - Exoten (uitheemse rivierkreeften)
- › Maatregelen om deze belastingen terug te dringen zijn o.a.:
 - Vermindering belastingen mest en gewasbeschermingsmiddelen, reguleren lozingen en onttrekkingen bedrijven, verbetering zuivering, verminderen riooloverstorten, schoonmaken verontreinigde bodems, afstemming met buitenland
 - Aanleg natuurvriendelijke oevers, nevengeulen, hermeanderen beken, natuurgericht peilbeheer, vispassages
 - Beheer van exoten
- › Tijdige uitvoering maatregelen stevige uitdaging (zie impulsprogramma)

Gevolgen van niet voldoen aan de KRW

- › Naast betekenis voor de waterkwaliteit, zijn er ook twee soorten juridische risico's te onderscheiden bij niet voldoen aan de KRW
- › Mogelijke Europese inbreukprocedure
 - Kan de Europese Commissie starten als Nederland niet aan de KRW voldoet
 - Als dit gebeurt, dan naar verwachting pas na 2027, op basis van dan beschikbare informatie over naleving (doelbereik, motivering uitzonderingen, genomen maatregelen)
 - Proces van enkele jaren, waarbij Hof van Justitie van de Europese Unie uiteindelijk een boete en/of dwangsom kan opleggen als KRW nog steeds niet wordt nageleefd
- › Mogelijke gevolgen voor projecten en eventuele rechtszaken
 - Projecten mogen niet leiden tot achteruitgang en mogen doelbereik niet in gevaar brengen (hier wordt aan getoetst bij vergunningverlening)
 - Potentieel ingrijpende gevolgen voor afzonderlijke projecten en besluiten
 - Het risico van generiek 'op slot gaan' is minder groot dan bij stikstof, omdat:
 - de doelen van de KRW veel diverser zijn en niet elk project al deze doelen raakt;
 - het doelbereik per waterlichaam heel verschillend is; en
 - effecten van projecten vaak lokaler optreden

3. KRW- impulsprogramma

Samenvattend:

- > Waterkwaliteit afgelopen decennia sterk verbeterd (>driekwart KRW-doelen)
- > Maar: nog niet voldoende en nieuwe zorgen (toenemende toxische druk, exoten)
- > Grote resterende uitdagingen: o.a. belasting uit landbouw, industrie, RWZI's en diffuse bronnen
- > Niet voldoen betekent:
 - Te slechte waterkwaliteit (met diverse maatschappelijke gevolgen)
 - Juridische risico's

Daarom: interbestuurlijk programma gestart met maximale inzet om wél te voldoen

KRW-impulsprogramma

- › **1. Bewaken uitvoering afgesproken maatregelen**
- › **2. Verdere uitwerking van ruimtelijke maatregelen**
- › **3. Intensivering maatregelen voor stoffen**
- › **4. Verankering in regelgeving**
- › **5. Tussenevaluatie 2024**
- › **6. Goede verantwoording en motivering van uitzonderingen**
- › **7. Voorkomen van en voorbereiden op rechtszaken**

3. Intensivering maatregelen voor stoffen

- > Werklijst van 42 probleemstoffen met handelingsperspectief
- > Subsidie aan VNO/NCW/MKB (Actieprogramma KRW bedrijfsleven)
- > Bezien en herzien vergunningen (RWS, waterschappen, provincie, omgevingsdiensten)
- > Onderzoek waterschappen naar mogelijkheden extra zuivering voor nutriënten en medicijnresten
- > Mest (maatregelen 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, derogatiebeschikking, voorbereiding 8^e Actieprogramma)
- > Gewasbescherming (gebruik en toelating beter in overeenstemming brengen met de KRW)

Werklijst chemische stoffen KRW

- › Werklijst met 42 'urgente probleemstoffen':
 - Waarvoor de normen in veel waterlichamen nu nog niet behaald worden;
 - Waarvoor de normen wel in 2027 moeten worden behaald;
 - Én waarvoor aanvullend handelingsperspectief is.
- › Categorieën van stoffen:
 - Gewasbeschermingsmiddelen, biociden en diergeneesmiddelen;
 - Metalen;
 - Ammonium en industriechemicaliën.
- › Van handelingsperspectieven naar plannen van aanpak (handelingsperspectief zowel binnen als buiten waterdomein)
- › Bedrijfsleven geeft invulling via Actieprogramma KRW bedrijfsleven (zie volgende presentatie)
- › Ook aandacht voor andere, nieuwere stoffen met oog op lange termijn

Vragen?

- › Links voor meer info:
 - Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027: [Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 - Helpdesk water](#)
 - Kamerbrief KRW 19 december: [Kamerbrief over voortgang Kaderrichtlijn Water | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
 - Technische briefing Tweede Kamer 24 januari: [Kaderrichtlijn Water | Debat Direct \(tweedekamer.nl\)](#)